

Kräftskötselområdet Stävresjön

Fiskerättsägarna i Stävresjöns fyof har gått samman och bildat ett kräftskötselområde för att gemensamt bevara och förbättra det bestånd av flodkräfta (*Aspatus astacus*) som finns i Stävresjön, Sala kommun. Denna information om "Kräftskötselområdet Stävresjön" är en kortfattad version. En mer detaljerad sammanfattning finns på www.astacus.org under fliken "Bildade kräftskötselområden i Västmanland". Kräftskötselområdet Stävresjön omfattar sjöns avrinningsområde och delar av Stävrebäcken till och med cirka 500 m nedströms Stäfre Gård, se karta.

Det fanns en stor tradition kring det årliga kräftfisket vid Stävresjön liksom i övriga Västmanland. Kräftorna i Svartån, Hörendesjön och Stävresjön i Västerfärnebo var välkända och höll god kvalitet. Sigfrid Lundin som var verksam i Västerfärnebo köpte upp och levererade flodkräftor under flera årtionden till Östermalmshallen i Stockholm och till Hovet. Vad man vet har det alltid funnits kräftor i Stävresjön, men sedan slutet av 1960-talet har beståndet succesivt minskat, men fortfarande bedrivs ett kräftfiske. Målsättningen är att återskapa ett eftertraktat fiske efter den för Västmanland ovanliga flodkräftan. Det största hotet mot flodkräftorna i Stävresjön är att någon illegalt planterar ut signalkräfter, som alltid är bärare av kräftpest. Ett led i detta arbete är att seminarier genomförts under 2010 och 2011. Föreläsare på dessa seminarier har varit rikets experter på flodkräfta.

Foto: Tomas Jansson, Hushållningssällskapet

Stävresjön - Flodkräfta -

Kräftpesten sprider sig i Sverige och hotar våra flodkräftbestånd. Kräftpest sprids främst via signalkräfter, pestdrabbade flodkräftor eller smittat vatten. Genom att följa reglerna nedan hjälper Du till att förhindra spridning av kräftpest!

Det är förbjudet att:

- utan desinficering använda redskap för kräftfångst som tidigare använts i ett annat vatten
- förvara, kasta eller använda som bete hela eller delar av kräftor i ett annat vatten än där de fångats
- i ett vatten rengöra eller kasta emballage som innehållit kräftor från ett annat vatten.

Tänk på att aldrig:

- flytta båt eller kanot mellan vatten utan desinficering
- slå ut vatten från ett vattendrag i ett annat
- kasta tillbaka sjuka eller döda kräftor i vattnet
- använda fisk från ett vatten som bete i ett annat.

Desinficering sker genom:

- Torkning till fullständig torrhet.
- Tvätt med T-röd (minst 20 min).
- Kokning eller djupfrysning.

Anmäl alltid fångst eller observation av kräfta du misstänker är sjuk!

Crayfish disease is spreading in Sweden and threatens our population of noble crayfish. Crayfish disease is transmitted by signal crayfish, infected noble crayfish and infected water.

It is prohibited to:

- use crayfish equipment in different waters without intermediate disinfection
- store, discard or use as bait whole or parts of crayfish in any other water than where they were caught
- clean or discard crayfish wrappings in any other water than where the crayfish were caught

Remember never to:

- move a boat or a canoe between waters without intermediate disinfection
- let out water from one water into another
- through back infected or dead crayfish into the water
- use fish from one water as bait in another

Methods for disinfection:

- Drying to complete dryness.
- Washing with ethanol (minimum 20 minutes).
- Boiling or deepfreezing.

Always report all catches or observations of crayfish suspected to be infected!

Die Krebspest hat sich in Schweden verbreitet und droht unsere Edelkrebse auszurotten. Krebspest verbreitet sich vorwiegend durch Signalkrebse, pestbefallene Edelkrebse oder angestecktes Wasser. So verhindern wir die Verbreitung der Krebspest:

Es ist verboten:

- ohne Desinfizierung Kräftfängergeräte zu benutzen, die vorher in anderem Wasserlauf benutzt worden sind
- ganze oder Teile von Krabben, in jedem Wasserlauf von wo sie nicht gefangen sind, aufzubehalten, als Köder zu benutzen oder darin verpackt
- Verpackungen, die Krabbe von einem Wasserlauf anhalten haben, in anderen Wasserlauf auszubereiten, zu werfen oder zu entsorgen

Zur Beachtung:

- nie Boote oder Paddelboote ohne Desinfizierung zwischen verschiedenen Wasserläufen transportieren
- nie Wasser aus einem Wasserlauf in einen anderen ausschütten
- nie Krabben oder tote Krabben im Wasser zurückwerfen
- nie Fische aus einem Wasserlauf in einem anderen als Köder benutzen

Desinfizierung erfolgt durch:

- Trocknen zur völligen Dürre
- Reinigung mit Brennspritze "T-röd" (mindestens 20 Minuten), Kochen oder Tiefgefrieren

Melden Sie immer Fang oder Beobachtung, die Grund zum Verdacht auf Krebspest geben!

Närmast kända signalkräftbestånd

Den närmsta kända lokalen där signalkräfter förekommer är i Ljömsebosjön och i Myrbäcken som avvattnar sjön. Fågelvägen mellan Stävresjön och Ljömsebosjön skiljer det sig endast ca 3 km. Ljömsebosjön ligger dock inom Sagås avrinningsområde vilket medför att dessa signalkräfter inte av egen kraft kan påverka Stävresjöns flodkräftbestånd. Signalkräftan är numera utbredd i Sagås och Svartåns avrinningsområde.

Utloppen från Stävresjön och Gussjön mynnar i Svartån ca 3,5 km uppströms Fläcksjön. Sammanfattningsvis förekommer signalkräfter nästan överallt i omgivande vatten.

Risken för spridning av kräftpest till skötselområdet

Det finns en kombinerad camping- och kommunal badplats vid Stävresjön, som är belägen vid sjöns sydöstra del. Vid denna plats kan det finnas risk att kräftpestsmittat vatten från andra avrinningsområden kan tillföras Stävresjön. Bebyggelsen runt sjön bidrar till en generell stor mänsklig aktivitet i nära anslutning till sjön. Detta kan öka riskerna med spridning av kräftpest och illegala utplanteringar med signalkräfter framförallt i anslutning till fritidshus eller fritidsområden. Men att det bor och uppehåller sig mycket folk runt sjön utgör samtidigt en resurs i form av att man tillsammans kan hålla uppsikt över området samt människorna kan utgöra informationsspridare för att undvika att detta skall ske.

Målsättningen för Kräftskötselområdet Stävresjön är att:

- Hindra illegala utplanteringar av signalkräfter (*Pacifastacus leniusculus*) till området
- Hindra spridning av kräftpest (*Aphanomyces astaci*)
- Informationsspridning med hjälp av skyltar och broschyrer om flod/signalkräfter och spridning av kräftpest, framförallt vid platser där människor kommer i kontakt med vattensystemet t ex rastplatser, badplatser isättningsplatser för båtar
- Ha en stabil och tillfredsställande vattenkvalitet med fokus på övergödningproblematiken
- Fortsätt fiska kräfter men med tydliga råd och rekommendationer till exempel minimiått om 10 cm för hanar och 10,5 cm för honor, begränsning av redskap, fisketider mm
- Det skall finnas tillräckligt med bon och gömslen
- Vid behov flytta egna kräfter inom Stävresjön
- Årligen inventera flodkräftbestånden via provfiske
- Ta del av spridningen med signalkräftbeståndet i Svartån och Sagåns avrinningsområde. Viktigt att veta var signalkräfter finns och utvecklingen av dessa. Detta sker tillsammans med Länsstyrelsen
- Undvika överfiskning av flodkräftbeståndet

Konkreta åtgärder för Kräftskötselområdet Stävresjön är bland annat:

- Minska näringsbelastningen vid inflödet till Stävresjön
- För att vara säker på att det inte går upp signalkräfter i bäcken mellan Gussjön och Svartån bör man undersöka förekomst av signalkräfter vid bäckens mynning i Svartån, 1-2 gånger per år
- I samråd med Länsstyrelsen bildas ett skyddsområde för flodkräfta
- Informationsspridning, även till angränsande fvf
- Utarbeta en tydlig strategi i samband med fiskutsättningar. Den fiskodlare som levererar utsättningsfisk måste garantera att det inte förekommer signalkräfter eller en akut kräftpest i anslutning till sin fiskodling.
- Stävresjön fvf skall återuppliva den förr så uppskattade traditionen med kräftfiske andra onsdagen i augusti kl. 17.00
- Återskapa de tidigare goda stenbottnar som utgjorde goda biotoper för kräfter innan igenväxningsproblematiken. Skall ske genom muddring/slamsugning
- Utläggning av stenmaterial på de återskapade bottenarna med syftet att skapa optimala biotoper för kräfter
- Genomfört seminarier under 2010 och 2011 med landets expertis på flodkräfta
- Fortsatt minkjakt

Foto: Tomas Jansson, Hushållnings-sällskapet

Tomas Jansson
Maj 2011
Tel 054 - 54 56 18
www.hush.se/s
www.astacus.org